

2.1.5. Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatus

Sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden tavoitteena on tuottaa laadukkaita vapaa-ajan palveluita, edistää kaupungin sisäistä yhteistyötä eri tehtäväalueiden välillä ja sitä kautta lisätä monipuolista palvelutarjontaa kaupunkilaisille. Tavoitteena on myös toteuttaa kuntastrategiaan kirjattuja suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäämiseksi. Osa tuotettavista palveluista on lakisääteisiä.

Toiminnan kuvaus ja ympäristöanalyysi

Kunnat saavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (= HYTE) valtionosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen tuoman taloudellisen lisärahoituksen. Sivistys ja vapaa-aikapalveluilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tehdään kaikissa hyvinvointilautakunnan alaisissa palveluissa.

Hyvinvointilautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella. Sen alaisuudessa toimivien tehtäväalueiden henkilöstö valmistelee asiat lautakunnalle ja huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja, jonka alaisuudessa työskentelevät tehtäväalueiden tilivelvolliset vastuuhenkilöt: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, Paimion opiston rehtori sekä vapaa-aikatoimen päällikkö.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kaupungin omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu.

Toiminnalliset tavoitteet

Resursointi tehdään siten, että lautakunnalla on todellinen mahdollisuus järjestää ne palvelut, joihin kaupunki saa rahoitusta, sekä panostaa asemansa lujittamiseen kunnassa. Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä hyvinvointilautakunnan alaisten yksiköiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Järjestöparlamentin roolia vahvistetaan tukemalla sen toimintaa.

Vuoden 2025 tavoitteena on tuottaa laajempia ja saavutettavampia palveluja sekä rakentaa toimijoiden välistä yhdyspintatyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Asiantuntijoiden työaika on tarkoituksenmukaista käyttää erityisosaamista vaativaan käytännön työhön, siksi toimistotyöhön tarvitaan lisäresursseja. Talousarviossa esitetään, että Paimion opiston täyttämättä olevan 50 % opintosuhteen osuus täytettäisiin koko lautakunnan yhteisellä 50 % toimistotyöntekijällä. Tavoitteena on, että jo olemassa olevia palveluja voidaan tuottaa vähintään nykyisessä laajuudessa. Paimion hyvinvointisuunnitelmaan (2021 - 2025) on kirjattu hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eri hallintokunnissa läpi elämänkaaren ja toimenpidesuunnitelmaan on kirjattu lähipalveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen.

Lautakunnan yhteinen osa- ja määräaikainen markkinointiasistentti palkattiin vuodeksi 2025.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	723		723	831	108	114,9 %	818	1,6 %
Toimintakulut	- 3 924		- 3 924	- 3 894	29	99,3 %	- 3 744	4,0 %
Toimintakate/ jäämä	- 3 200		- 3 200	- 3 063	137	95,7 %	- 2 926	4,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 16		- 16	- 31	- 15	195,5 %	- 15	104,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 3 216		- 3 216	- 3 095	121	96,2 %	- 2 941	5,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	720		720	768	47	106,6 %	751	2,2 %
Toimintakulut	- 2 568		- 2 568	- 2 535	33	98,7 %	- 2 373	6,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 847		- 1 847	- 1 767	80	95,7 %	- 1 622	9,0 %
Poistot ja arvonalennukset	- 16		- 16	- 31	- 15	195,5 %	- 15	104,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 863		- 1 863	- 1 799	64	96,5 %	- 1 637	9,9 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	3		3	64	61	2 119,1 %	67	-5,0 %
Toimintakulut	- 1 356		- 1 356	- 1 359	- 4	100,3 %	- 1 371	-0,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 353		- 1 353	- 1 296	57	95,8 %	- 1 304	-0,6 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 353		- 1 353	- 1 296	57	95,8 %	- 1 304	-0,6 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hyte-resurssien lisääminen Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Kuntalaisten tarpeiden kasvaessa ja henkilökunnan siirtyessä hyte-alueelle, mutta järjestämisvastuun jäädessä kuntiin, tarvitaan lisäresursseja suunnittelemaan ja johtamaan uudenlaista palvelurakennetta. Samoin kulttuuri- ja liikuntapalveluissa tulee taata riittävät henkilöstöresurssit palveluiden säilyttämiseksi.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja kulttuurituottaja	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2

Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, ta- pahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimer- kiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori vapaa-aikatoimen päällikkö kirjasto- ja kulttuurijohtaja	
Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.		
Toiminnalliset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osa- mistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako. Palvelujen ja palvelurakenteen ylläpitäminen laadukkaina ja riittävinä, vaatii lisää henkilöstöresursseja. Hyte-työn koordinointi ja hyte-alueelle siirtyneen henkilöstön tehtävien uudelleenjärjestelyt tulee sopia ja järjestää lisäkuormit- tamatta työntekijöitä.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne ennallaan. Henkilöstöresurssit yhä jäljessä kasvavan kaupungin tarpeista.		
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairauspoissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.		
Seuraukset: Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimiva sijaisrekrytointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehi- tyskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Arviointi: Tilanne yhä edelleen kriittinen, sijaisia ei ole saatavilla		
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen.		
Seuraukset: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta (esim. opiston kurssseja). Kunnan palvelujen uudelleen muotoutuminen ja sote-henkilöstön siirtyminen hyte-alueille on lisännyt kuormittamista. Pitkittyneen sijaispulan ja työvoiman saatavuuden aiheuttama kuormitus lisääntyy. Työmäärien kasautuminen työntekijöille.	Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esihenkilöt	
Arviointi:		

Tilanne pysynyt ennallaan.

Henkilöstöressurssien vähäisyys vaikuttaa tarjottujen palveluiden määrään ja laatuun sekä henkilöstön jaksamiseen. Resurssilisäykset suhteessa kasvavan kaupungin tarpeisiin niukat.

Tietohallinnon toimimattomuus	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
<p>Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vai-kuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedon-kulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt</p>	
<p>Arviointi: Tilanne pysynyt ennallaan.</p>		
Tilojen puute	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
<p>Syyt: Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten esim. kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toi-mintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla. Kirjaston palvelujen laajeneminen vaatii toimivat ja muunneltavat tilat.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt</p>	
<p>Arviointi: Erityisesti päivätoimintaan tilantarve kasvaa.</p>		
Vahinkoriskit		
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
<p>Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.</p> <p>Seuraukset: .</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yksin työskentelyn välttäminen, koulutus, vartiointipalvelu</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt</p>	
<p>Arviointi: Tilanne ennallaan. Asiakaskäyttäytymisen voimakas muutos lyhyen ajan sisällä kasvattanut riskiä.</p>		
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
<p>Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshait-toja.</p> <p>Seuraukset: Kirjastossa työhuoneen sisäilman ongelmat mm. ajoittain riittämätön ilmastointi sekä työtilojen ahtaus. Joissakin opetustiloissa puutteita sekä museoiden varastotiloissa, joissa ajoittain myös työskennellään.</p>		
<p>Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen pe-rusteella tehdään ratkaisut.</p>	<p>Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt</p>	

Arviointi:		
Tilanne pysynyt ennallaan.		
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot. Toimitiloihin liittyvät vahingot.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset, kiinteistöjen ennakkoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi:		
Tilanne erityisesti puutteellisten varastotilojen osalta riskitekiä. Museoiden kokoelmat ja kirjastoaineisto nostavat paloriskiä.		
Henkilövahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi:		
Tilanne pysynyt ennallaan.		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit		
Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma, viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esihenkilöt	
Arviointi:		
Tilanne pysynyt ennallaan.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 4
Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja		
Seuraukset: .		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset. Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla. Uusien palvelumuotojen kehittäminen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt	

Arviointi:

Tilanteen uhka kasvanut.

Hintakehitys oli ennakoituakin jyrkempi eikä ole suhteessa käytössä oleviin resursseihin. Valtion tulevat säästölinjaukset vaikuttanevat erityisesti hyvinvointilautakunnan alaiseen toimintaan.

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuhenkilö kirjasto- ja kulttuurijohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan järjestäminen kuuluu kuntien lakisääteisiin tehtäviin. Kaikki tuotetut palvelut ovat helposti saavutettavia ja edistävät kaupunkilaisten hyvinvointia. Palveluja tuotetaan kaikille kaupunkilaisille sekä matkailijoille.

Yleisen kirjaston lakisääteinen (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, 6§) tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut edistävät kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta, monipuolista käyttöä ja elinvoimaisuutta Paimiossa. Toimintatapoina ovat mm. kulttuuri- ja taidetapahtumat sekä museo- ja kotiseututyö sisältäen perinteen taltiointin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Palveluita tuotetaan yhdenvertaisesti ja pääpaino on paikallista identiteettiä ja yhteisöllisyyttä tukevassa toiminnassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Kirjasto kuuluu Vaski-kirjastojen kirjastoverkoston. Henkilökuntaan kuuluu kuusi vakituista työntekijää: kirjasto- ja kulttuurijohtaja, jonka työnkuvaan sisältyy myös kulttuuripalveluiden tehtäviä n. 10 % sekä kaksi kirjastonhoitajaa ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjastoavustajan tehtäviä hoidetaan määräaikaisten tilapäistyöntekijöiden toimesta.

Kaikkien lakisääteisten palveluiden toteuttaminen on kirjaston tärkein tehtävä. Lukemaan innostaminen, aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen ovat kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta lisää omatoimikirjasto, mikä lisää kirjaston käyttöaikoja. Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista luokiolaisiin.

Perusopetuksen kanssa yhteistyössä tuotetaan palveluja lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu vuosiksi 2021- 2025 yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Vuosina 2023 - 2025 toteutetaan hanketta Lukutaidon palikat - Paimion kirjaston ja varhaiskasvatuksen yhteinen toimintamalli lukutaitotyöhön. Hankkeen tavoitteena on luoda yhteistyösopimus varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteiseen lukutaitotyöhön ja hyviä käytäntöjä pyritään luomaan osaksi molempien perustoimintaa.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa, vuonna 2025 osuus oli 2,59 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluvat kulttuurituottaja (100 %) sekä kirjasto- ja kulttuurijohdaja, joka työajasta n. 10 % on kulttuuripalveluiden hallinnossa. Kulttuurituottajan työtehtäviin sisältyy Lyyli Tuomolan säätiön sekä Paimion Sähkömuseosäätiöön liittyviä tehtäviä n. 20 % työajasta.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniiton museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen kautta hoidetaan Paimion Sähkömuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsiyö museo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta sekä kouluille suunnatun Kulttuurin aalloilla -kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksesta, mikä on 2024 alkaen ollut virallinen osa perusopetuksen opetussuunnitelman kulttuurikasvatusta. Kulttuuripalvelut organisoivat senioreiden kulttuurihyvinvointiryhmä Kulttuurikamarin toimintaa. Lisäksi kulttuuripalveluilla on merkittävä rooli Järjestöparlamentin toiminnassa, harrastusmessujen toteutuksessa sekä Paimio 700-juhluvuoden suunnittelussa ja toteutuksessa. Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjasto

Paimion kirjaston vakituisen henkilökunnan määrä väheni osa-aikaeläköitymisen seurauksena 1.9.2025 alkaen 5,9 työntekijästä 5,4 työntekijään (5,4 työntekijää = 0,48htv/ 1000 asukasta). Lisäksi vakituisessa henkilöstössä oli muita pitkiä poissaoloja ja tilapäisen henkilökunnan määrä väheni aiemmasta huomattavasti. Vuoden aikana ei pystytty tuottamaan kaikkia nykyisiä palveluja aiemmassa laajuudessa. Kasvavan kaupungin asukkaiden palveluntarpeen tai kirjastopalveluiden palvelutarjonnan kasvamiseen ei ole lainkaan resursseja. Pula lyhytaikaisista sijaisista oli kirjastossa huomattava. Myöskään määräaikaisia työntekijöitä esim. siviilipalveluksen suorittajia tai työllistettyjä, ei ollut saatavilla. Kirjastoavustajan tehtäviä on vain osittain hoidettu lyhytaikaisilla tilapäistyöntekijöillä. Tästä johtuen vuosille 2025- 2026 saatuja hankerahoituksia ei pystytty suunnitellussa laajuudessa aloittamaan, vaan hankkeiden toteutus siirtyi vuoteen 2026. Talousarviossa saatuja hanketuloja siirtyi seuraavalle vuodelle n. 34 000 euroa, samoin kulut n. 40 000 euroa jäivät vuonna 2025 toteutumatta.

Kulttuuripalveluissa

Koko taloussuunnitelmakauteen vaikutti vuonna 2025 vietetty Paimio 700-juhluvuosi, jonka valmistelussa, markkinoinnissa ja toteutuksessa kulttuurituottajan työpanos oli merkittävä. Toinen suuri muutos oli aiempiin vuosiin verrattuna laajemman kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen. Suunnitelman koordinointi, tiedotus ja osa tuotannosta on kulttuuripalveluiden vastuulla. Paimion juhluvuosi muutti kulttuuripalveluiden normaalia palvelutarjontaa. Kaikki tapahtumat (pl. kulttuurikasvatus ja museoiden aukiolotehtävät) kohdennettiin osaksi juhluvuoden tapahtumia. Kulttuuripalveluiden talousarviossa ollut kotiseutumuseon saavutettavuuden parantamisen -hanke jäi osittain juhluvuoden takia toteuttamatta, hanke jatkuu vuoden 2026 aikana. Talousarviossa olleet hankkeen tulot ja menot siirtyvät vuoteen 2026. Lisäksi kaikkia tapahtumakuluja ei toteutunut suunnitellusti, koska kulttuurituottajan työaikaa kohdennettiin enemmän juhluvuoden järjestelyihin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kirjasto				
Lainat (fyysiset + e-lainat)	221 556	231 278	210 000	249 713
Käynnit	86 793	88 949	83 800	92 234
Aukiolotunnit	4 777	3 190	4 300	3 504
Henkilötyövuodet	6,2	6,29	6,5	6,7
Kehittäminen. Hanketuki	2 567	17 139	54 400	9 017
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	4 171	4 532	4 600	4 884
Kustannukset/asukas (brutto)	53,89	55,3	64,09	55,89
Kustannukset/asukas (netto)	52,87	53,14	59,66	53,9
Kulttuuri				
Kulttuuripalvelut €/as (netto)	11,1	11,98	12,99	12,65
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdenneutut tuet, €/asukas	2,03	2,08	2,04	2
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	831	938	830	827
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	4 332	3 869	3 480	6 002
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	56	39	50	33
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumien kävijämäärä/v	10 050	11 098	12 000	9 349
Kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltava vertais-toiminta. Osallistujat/vuosi		0	5	0
Kulttuurikasvatussuunnitelman osallistujat/vuosi		767		767

Kirjastopalveluiden tavoitteet toteutuivat osittain.

Kirjaston tavoitteena oli vuoden aikana tuottaa monipuolisesti kaikenikäisille lukutaitoa edistäviä ja lukemiseen kannustavia lakisääteisiä palveluja. Pääpaino kirjaston perustyössä on ajantasaisen aineiston hankinnassa ja monipuolisen kokoelman ylläpitämisessä. Kasvava kaupunkilaisten ja erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvu, on lisännyt koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävän yhteistyön laajentamisen tarvetta. Tavoitteena on vastata kasvavan lukutaitotyön tarpeeseen ja laajentaa perusopetukselle ja varhaiskasvatukselle tarjottavia kirjastopalveluja. Tähän on haettu ja saatu hankerahoitusta uusien toimintamallien suunnitteluun ja toteutukseen. Kirjastolla on Lukutaidon palikat - hanke, jossa yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa tiivistetään vuosina 2024–2025. Hankkeen aikana tuotetaan yhteistyösopimus, jolla taataan tasapuolinen ja ammattitaitoinen monilukutaitoon kannustava varhaiskasvatus kaikille lapsille. Tarve lukutaidon ja monilukutaidon ylläpitämiseen, lukuinnostuksen ja digitaitojen kasvattamiseen sekä lukutaitotyöhön kasvaa kuitenkin kaikkien väestöryhmien keskuudessa. Paimion lukutaitostrategia-hankkeessa (2025-2026) pyritään laajentamaan palvelutarjontaa myös toisen asteen ja ikäihmisten digitaitojen ja monilukutaidon tukemi-

seen.

Lukutaidon palikat -hanke toteutui onnistuneesti. Hankkeen tärkeimpänä lopputuotteena toteutui toimivan moniammattillisen yhteistyökoonpanon luominen perheiden lukemaan innostamiselle. Myös hankkeen tavoitteena ollut varhaiskasvatuksen ja kirjaston yhteistyösopimus hyväksyttiin sekä koulutuslautakunnassa että hyvinvointilautakunnassa ja yhteinen lukutaitotyö on nyt osa kirjaston ja varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmia.

Tavoitteena oli jatkaa omatoimikirjastokonseptin saavutettavuutta Paimiossa. Asiakkaiden asiointikäyttäytymisen muutos sekä lisääntynyt varauspalvelun käyttäminen on lisännyt järjestely- ja logistiikkatyötä entisestään. Omatoimikirjaston aukioloaikojen laajentaminen on jatkossa mahdollista vain henkilökuntaa, vartiointia ja valvontaa lisäämällä.

Kirjaston tavoitteena on pitää kokoelma ajantasaisena, monipuolisena ja riittävänä. Lainaus- ja kävijämäärä kasvoi entisestään sekä Eteiskirjastot laajenivat kaikkiin Paimion päiväkoteihin, nämä aiheuttivat aineistomäärän kysynnän kasvamisen. Uuden aineiston hankintaan ja poistojen tekemiseen jäi kuitenkin suunniteltua vähemmän työaika, koska poissaolojen ja sijaispulan vuoksi perusasiakaspalvelutyö kiinnitti työaika. Samoin lisääntyi digineuvonnan kysyntä.

Kirjastotilan kalustuksen ajanmukaistaminen ja tilojen turvallisuuden parantamisen kalustehankinnat toteutuivat suunnitelman mukaisesti ja vanhoihin hyllyihin tehtiin parannuksia. Investoinnit aineiston säilytysratkaisuihin jatkuvat vuoden 2026 aikana.

MunPaimio -asukasbudjetoinnin kautta kirjastoon hankittiin lukumaja sekä äänieritysseinäkkeitä. Lisäksi lainattavaksi hankittiin retkeiluaiheinen reppu sekä retkeilytarvikkeita päiväkotien ja perhepäivähoitajien käyttöön.

Kulttuuripalveluissa tavoitteet toteutuivat hyvin.

Kulttuuripalvelujen keskeisenä tavoitteena oli kulttuurihyvinvoinnin lisääminen ja kolmannen sektorin tukeminen kulttuurihyvinvointityössä. Yhtenä toimintamuotona on koko elinkaaren kestävä kulttuurikasvatus. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuurikasvatustoiminta sekä varttuneemman väen Kulttuurikammari -toiminta.

Yhteistyötä Järjestöparlamentin ja kaupungin vapaa-aikapalveluiden kanssa tiivistetään ja tapahtumia tuotetaan enenevässä määrin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Suunnitelmakauden aikana jatketaan monipuolisten kulttuuritapahtumien tukemista sekä tukemalla Paimion teatterin talvi- ja nuorisoteatteritoimintaa (6 600 euroa), Paimion Sähkämuseosäätiön toimintaa (4 000 euroa) sekä elokuvateatteritoiminnan tukemista (2 000 euroa). Lisäksi tuettiin kulttuuriyhdistysten perustoimintaa sekä kulttuuritapahtumia kohdennetulla tuella. Kulttuuritoiminnan tukiin varattuna oli yhteensä 23 300€.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatkettiin ja kehitettiin Kulttuuria kunnissa – verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Paimio 700 -juhlavuoden suunnittelu ja juhlavuoden valmistelevat toimet ovat merkittävässä osassa kulttuuripalveluiden toimintaa koko vuoden ajan. Kaupungin museotoimintakokonaisuuden kehittäminen ja vahvistaminen ovat osa museotoiminnan pitkänjähtäimen kehittämistä mm. museoiden tukiyhdistysten yhteistyösopimusten kautta. Vuoden 2025 aikana aloitettiin kotiseutumuseon n. 20 vuotta vanha perusnäyttelyn uudistaminen, mutta valtaosa hankkeen toteutuksesta siirrettiin vuoteen 2026.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	63		63	36	- 28	56,4 %	41	-13,9 %
Toimintakulut	- 881		- 881	- 786	95	89,2 %	- 771	1,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 818		- 818	- 751	68	91,7 %	- 730	2,8 %
Poistot ja arvonalennukset	- 10		- 10	- 11	- 1	108,5 %	- 5	113,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 828		- 828	- 761	67	91,9 %	- 735	3,6 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	63		63	36	- 28	56,4 %	41	-13,9 %
Toimintakulut	- 685		- 685	- 582	103	85,0 %	- 562	3,6 %
Toimintakate/ jäämä	- 622		- 622	- 546	76	87,9 %	- 520	5,0 %
Poistot ja arvonalennukset	- 10		- 10	- 11	- 1	108,5 %	- 5	113,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 632		- 632	- 557	75	88,1 %	- 525	6,1 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot								-100,0 %
Toimintakulut	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 196		- 196	- 204	- 8	104,0 %	- 210	-2,5 %

Poikkeamat

Menoalitukset johtuvat suureltaosin vuoteen 2026 siirtyneistä hankkeista, henkilöstö vajeesta sekä sen seurauksena hankintojen, koulutusten ja tapahtumien vähenemisestä. Talousarviossa olevia hankekuluja jäi n. 40 000 euroa toteutumatta ja siirtyivät vuoteen 2026, näistä suurin osa oli henkilöstökuluja. Henkilöstömenojen alituksessa näkyy myös myös pula lyhytaikaisista sijaisista sekä pitkien poissaolojen tuomat kela-korvaukset. Lisäksi siviilipalveluksen suorittajan päiväraha-, ruokailu- ja matkakuluja jäi toteutumatta n. 11 100 euroa. Henkilöstövajeesta johtuen kaikkia aineistohankintoja ja tapahtumia ei suunnitellusti pystytty toteuttamaan (alitus menoissa n. 10 000€). Henkilökunnan työaikaa kului kirjaston perustyöhön suunniteltua enemmän ja osa loppuvuonna tilatusta aineistosta saapui vasta vuoden 2026 puolella. Vartiointikuluissa oli aiempaa vähemmän perusvartiointin ulkopuolisia omatoimijain hälytyksiä. Tietotekniikkakuluihin oli budjetoitu uusi järjestelmä kirjaston asiakaskoneiden hallintaan (15 000 euroa) ,mutta sopivaa toimittajaa kirjastojärjestelmään liitettävän ohjelmaan ei kuitenkaan löytynyt eikä järjestelmää hankittu. Tuloalitukset olivat pääosin siirtyneiden hankerahoitusten toteutumatta jäämisestä johtuvia, yhteensä 34 000 euroa.

Tulosalue **Paimion opisto**
Vastuuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ensisijaisesti lapsille ja nuorille mutta myös kaikenikäisille aikuisille. Musiikkiopisto nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa ja heidän perheissään myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5 300 tuntia, kurssilaisia noin 3 500 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen opintosihteeri (70 %) ja kokoaikaiset musiikin suunnittelijaopettaja ja liikunnan, terveyden ja hyvinvoinnin suunnittelijaopettaja, joille kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä.

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa, ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 1 sivutoiminen tuntiopettaja. Kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on myös jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 5 000, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 50.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia. Lukion opiskelijat voivat musiikkiopistossa aloittaa musiikkiharrastuksen tai jatkaa aiempia musiikkiopintojaan, ja heillä on mahdollisuus hyödyntää lukioikäisiä musiikkiopisto-opintojaan lukion musiikin valinnaiskursseina tai lukiodiplomissa.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämän myötä valtio rahoittaa noin 65 % musiikkiopiston taloudesta. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on omat, suhteellisen hyvin toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä, ja osa opetuksesta tapahtuu ilta-aikaan lukion luokissa. Musiikkiopiston käytössä olevat opetustilat ovat kolmessa eri kerroksessa, osittain myös kellarikerroksessa ikkunattomissa tiloissa. Suurimmassa osassa musiikkiopiston käytössä olevista opetustiloista ei ole äänieristystä, mikä osittain hankaloittaa opetustyötä ja kuormittaa mm. opettajien kuuloa ja jaksamista.

Konsertteja ja oppilasiltoja järjestetään lukion ruokalan ja auditorion lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilailla on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhllaisuudet, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Opiston opintosihteerin työaika on ollut vuodesta 2023 alkaen määräaikaisesti lyhennettynä 50 %, josta 15 % on vapaa-aikapalveluiden toimistosihteerin tehtäviä. Työajan lyhennys 50 % jatkuu edelleen. Toimistotyön määrä ei kuitenkaan ole vähentynyt vaan päinvastoin lisääntynyt ja lisääntyy edelleen, mikä kuormittaa jatkuvasti ja yhä enemmän opiston päätoimista opetushenkilöstöä ja rehtoria. Tällä hetkellä ei ehditä tehdä aktiivista ja johdonmukaista markkinointia, mikä näkyy kurssilaisten vähydessä ja sitä kautta kurssien peruuntumisessa, mikä vähentää tuloja. Resurssimuutoksissa esitetään siksi opintosihteerin täyttämättä olevan työajan (50 %) täyttämistä toimistosihteerin tehtävällä, jonka työtehtävät keskittyvät erityisesti viestintään ja markkinointiin. Osa-aikainen toimistosihteerin työskentelisi koko hyvinvointilautakunnan alaisten toimijoiden markkinoinnissa ja viestinnässä. Kustannukset noin 15 000 € / vuosi +sivukulut.

Kansalaisopiston palkkamenot ylittyivät sivistysoasastolle palkatun markkinointiassistentin vuoksi, sillä hänen palkkakulunsa noin 21 600 sivukuluineen kohdennettiin kansalaisopiston kustannuspaikalle.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
Kansalaisopisto				
Henkilöstö (päätoim.)	3,6	3,5	4	3,6
Henkilöstö (tuntiopettajat)	53	52	53	54
Työtyytyväisyys (1-5)	4,7	4,6	4,7	4,6
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4,7	4,6	4,7	4,6
Tapahtumien osallistujamäärä	1 873	1 880	6 000	3 100
Opetustunteja	5 140	4 901	5 400	4 881
€/opetustunti/brutto	99	109	79	82
€/opetustunti/netto (sis. vos:n)	18	28,5	11	7
€/asukas/netto (sis.vos:n)	8,2	12,45	5,3	3,1
Musiikkiopisto				
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	6	6	6	7
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Asiakastyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	33	27	25	26
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	0	1	1	0
Opetustunteja	5 055	4 888	5 000	4 926
€/opetustunti brutto	68	67	63	70
€/opetustunti netto (sis. vos:n)	9,8	10,05	5,8	7,79
€/asukas netto (sis. vos:n)	4,3	4,4	2,5	3,4

Kansalaisopisto pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Sote-uudistuksen myötä kansalaisopistolla on entistä tärkeämpi rooli tulevaisuuden hyvinvoinnin edistämisessä ja siihen kuuluvan eriarvoisuuden vähentämisessä. Niinpä panostetaan matalan kynnyksen hyvinvointikursseihin sekä työikäisille että senioreille. Liikunnan hybridikurssien määrää lisätään sillä ne mahdollistavan entistä laajemman asiakasmäärän. Uimahalli Solinassa jatketaan remontin ajan tauolla olleita vesijumppia. Perheiden yhdessäoloaika tuetaan lapsi-aikuisen -kurssivalikoimalla. Musiikin ja liikunnan suunnittelijaopettajien yhteistyöllä tuotetaan ainerajat ylittäviä uutuuskursseja ja pieniä tapahtumia.

Yhteistyötä eri tahojen kanssa syvennetään ja laajennetaan. Yhdessä yhdistysten kanssa järjestetään retkiä ja kursseja sekä toteutetaan yhdistyksille heidän tarpeisiin sopivia täsmäkursseja ja luentoja. Tuotetaan myös yhteistyössä eri tahojen kanssa erilaisia hyvinvointia edistäviä tapahtumia senioreille (soivat korttelikahvilat, yhteislaulutilaisuudet, paukepiirit, musapajat ym.). Kieltenopiskelijoiden määrän vähennettyä toteutetaan kieltenopetusta entistä enemmän hybridi- ja verkkokurs-

seina yhteistyössä muiden opistojen kanssa. Yrityksille räätälöidään tyky-paketteja. Paimion kaupungin ja Sauvon kunnan työntekijöille suunnatun tykyliikunnan lisäksi suunnitellaan työntekijöille myös hyvinvointikursseja.

Osaamisperusteisesti toteutettavien kurssien järjestämistä jatketaan. Osaamisperusteisuutta ja opintopisteytystä viedään eteenpäin aloittamalla yhteistyö lukion kanssa, jolloin lukion oppilailta olisi entistä parempi mahdollisuus hyväksi lukea opiston kursseja osana lukio-opintoja ja saada niistä opintopisteitä. Tuntiopettajien työhyvinvointiin panostetaan, millä saadaan heidät paremmin sitoutettua opiston toimintaan. Heidä kannustetaan myös mukaan markkinointiin mm. tarjoamalla heille koulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen, kansalaisopisto

Kurssimaksutuloja kertyi reilusti budjetoitua enemmän. Aktiivinen markkinointi ja kohdennetut mainoskampanjat paransivat kurssien täyttöastetta merkittävästi. Sivistysosastolle palkattu markkinointiassistentti tuki kansalaisopiston markkinointityötä, mikä osaltaan edesauttoi myönteistä tulokehitystä. Loppuvuodesta 2025 otettiin käyttöön uutiskirje, mikä lisäsi ilmoittautumisten määrää. Lisäksi tuntiopettajat osallistuivat entistä aktiivisemmin markkinointiin. Kaikki käden taitojen koko lukuvoiton kurssit sekä lasten ja aikuisten yhteiskurssit olivat täynnä. Myös liikuntakurssien tuotot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Lisäksi opisto myi vesijumppatunteja liikuntapalveluille, mikä lisäsi maksutuottoja. Etä- ja hybridikurssien osallistujapaikkoja myytiin myös muille kansalaisopistoille, mikä toi lisätuloja.

Hyvinvointikursseihin sekä liikunnan etä- ja hybridiopetukseen panostettiin erityisesti. Etä- ja hyvinvointikurssien avulla asiakaskunta laajeni ja osallistujia tavoitettiin laajalti Paimion ja Sauvon ulkopuolelta. Osa kieltenopetuksesta toteutettiin etäopetuksena yhteistyössä Naantalien ja Liedon kansalaisopistojen kanssa.

Kansalaisopisto oli aktiivisesti mukana Paimio700 -juhlavuoden tapahtumissa osallistumalla muun muassa Paimion messuille, Tapahtumien yöhön sekä Eläköön elämä ja Paimio -konserttiin. Juhlavuoden teemaa käsiteltiin myös opiston kurssitarjonnassa, ja lisäksi järjestettiin Iltamat sekä toteutettiin yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa luentoja. Opistossa järjestettiin myös teatteriesityksiä ja konsertteja. Kansalaisopisto osallistui Suomen harrastamisen mallin toteuttamiseen käden taitojen kerhoilla.

Opetushallituksen myöntämällä opintoseteliavustuksella tuettiin maahanmuuttajia, senioriväestöä ja työttömiä. Maahanmuuttopalvelut tukivat opiston järjestämää suomen kielen opetusta maahanmuuttajille sekä ukrainan kielen säilyttämistä ukrainalaisille lapsille. Elinvoimakatuksen kanssa suunnitellulle kestävän kehityksen hankkeelle myönnettiin hankeavustusta.

Paimion opistolle laadittiin oma tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka valmisteluun osallistettiin sekä kansalaisopiston että musiikkiopiston opiskelijoita ja henkilökuntaa. Tuntiopettajille järjestettiin tyhyilta, tyhyetuja ja tarjottiin koulutusmahdollisuuksia.

Kurssien markkinointiin ja Paimio700 -juhlavuoteen panostamisen vuoksi resursseja ei ollut perustoiminnan ulkopuolisen toiminnan, kuten yhdistyksille suunnattujen luentojen, yritysten tykypakettien tai lukion kanssa tehtävän opintopistekursseihin liittyvän yhteistyön suunnitteluun.

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Oppimistilanteiden vuorovaikutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja.

Musiikkiopistossa jatketaan tiivistä ja monipuolista yhteistyötä koulujen, päiväkotien, kirjaston, kulttuuripalveluiden, kansalaisopiston ja muiden kaupungin toimijoiden sekä Paltanpuiston palvelukes-

kuksen kanssa. Varhaisiän musiikkikasvatusta kehitetään edelleen niin, että se tavoittaa yhä laajemmin toiminta-alueen lapsiperheitä, perhepäivähoitajia ja kotiäitejä. Musiikkiteknologiaan liittyvän opetuksen osalta käynnistetään yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Musiikkiopistossa opiskelu etenee lukuvuosittain ja oppilaiden keskimääräinen opiskelu-aika on noin kymmenen vuotta. Uusia yksilöoppilaita otetaan vuosittain toukokuussa ja elokuussa saman verran kuin keväisin on lopettaneita oppilaita. Taloustilanteen yleinen heikentyminen ym. näkyvät edelleen musiikkiopistossa siten, että hakijoiden määrä on jäänyt pieneksi ja myös musiikkileikkikouluryhmissä on ollut tavallista vähemmän lapsia. Musiikkiopiston näkyvyyttä ja houkuttelevuutta pyritään lisäämään markkinoinnin tehostamisella, koululaiskonsertein, pop up -muskarein, soitinesittelytapah-tumin, Vekarabändin esiintymisillä ym. ja siten houkuttelemaan uusia oppilaita. Musiikkiopisto on mukana Paimion koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa järjestämällä musiikkipa-joja kaikille 1.- ja 9.-luokkalaisille, ja siten tavoitetaan laajasti uusia kohderyhmiä. Musiikkiopisto jär-jestää musiikillista toimintaa koululaisille, myös PaHaMa-hankkeen puitteissa, ja tätä jatketaan mi-käli valtiolta saatava hankerahoitus jatkuu.

Puhallinsoitinten opetus toimii edelleen väistötiloissa lukion C-siivessä. Musiikkiopiston puolella oleva käyttämätön huone tarvitsee äänieristyksen (kustannukset noin 10 000 euroa). Nopeita ratkai-suja ei ole tiedossa, sillä kiinteistöpalvelujen talousarvioon ei ole mahdollista sisällyttää isompia in-vestointi- tai korjausmenoja kuin vasta usean vuoden kuluttua. Lisäksi kiinteistöpalvelut katsovat, että musiikkiopiston tilojen korjaustarpeet on tarkoituksenmukaista liittää koko lukiorakennuksen päi-vittämiseen, joka on tarkoitus jossain vaiheessa tulevaisuudessa toteuttaa.

Määrärahat kalustoa ja sen kunnossapitoa varten ovat keskeinen osa musiikkiopiston taloutta. Mu-siikkiopistolla on 11 pianoa, jotka täytyy virittää 2 - 4 kertaa vuodessa. Lisäksi musiikkiopistolla on useita pienikokoisia jousi- ja puhallinsoittimia, joita vuokrataan opintojensa alussa oleville oppilaille ja siten osaltaan madalletaan kynnystä aloittaa soittoharrastus. Näitä soittimia täytyy huoltaa vähin-tään parin vuoden välein, ja koska ne kuluvat käytössä, niitä täytyy välillä myös uusia.

Teknologiaa olisi tärkeää voida hyödyntää yhä enemmän, kuten musiikkioppilaitoksissa uusien ope-tussuunnitelmien mukaan nykyään on tavoitteena. Säveltämisen ja sovittamisen perusteet kuuluvat nykyään musiikin teoriaopintoihin. Musiikkiteknologista laitteistoa ei kuitenkaan musiikkiopistolla ole käytössä. Jos laitteistoa olisi, voisi koko opisto (sekä musiikkiopisto että kansalaisopisto) lisätä kurs-sitarjontaa musiikkiteknologian, säveltämisen, sovittamisen, äänittämisen ym. merkeissä. Nykyi-nessä taloustilanteessa omien laitteiden hankkiminen ei ole mahdollista, ja siksi pyritään selvittä-mään vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa musiikkiteknologista opetusta esim. yhteistyössä Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa.

Tavoitteiden toteutuminen, musiikkiopisto

Perustehtävää toteutettiin suunnitellusti ja onnistuneesti. Musiikkiopiston oppilaat ovat sitoutuneita ja motivoituneita, ja opintojen lopettaminen tapahtuu lähinnä vain paikkakunnalta poismuuton vuoksi. Huoltajilta saadun palautteen mukaan lähiopetusta arvostetaan, sillä se säästää aikaa, vaivaa ja rahaa, jota esim. Turkuun tai Saloon kuljettaminen vaatisi. Musiikkiopisto tavoittaa viikoittain noin 180 lasta ja nuorta, mikä on noin 7,5 % paimiolaisista alle 17-vuotiaista. Jos tpo-opinnoissa pitäisi käydä Paimion ulkopuolella, niihin osallistuisi enintään 10 paimiolaista, sillä ulkopaikkakuntalaisille on varattu vain muutamia oppilaspaiikkoja muissa musiikkioppilaitoksissa. Tällöin myös lukukausi-maksut olisivat noin kymmenkertaiset verrattuna Paimion musiikkiopiston lukukausimaksuihin.

Musiikkiopiston opettajat ovat hyvinvoivia ja motivoituneita. Sairaspoissaoloja on erittäin vähän. Opettajakunta on myös pysyvää, sillä työstä jäädytään pois lähinnä eläköitymisen vuoksi. Kuluvana lukuvuonna 2025-2026 tuntiopettajia on poikkeuksellisesti yksi enemmän kuin tavallisesti, sillä mu-siikinteorian opetustunnit on tilapäisesti jaettu kahdelle opettajalle. Palkkakulut eivät tällä järjestelyllä kuitenkaan kasvaneet. Musiikkiopiston opettajia ja oppilaita osallistettiin Paimion opiston yhdenver-

taisuus- ja tasa-arvosuunnitelman laatimiseen.

Uusia oppilaita hakeutui musiikkiopistoon sopivasti: suurin osa sai oppilaspaikan, ja muutama oppilas jäi vielä jonoon. Usein lukuvuoden mittaan vapautuu muutama oppilaspaikka, jolloin jonottajista saadaan nopeasti motivoitunut uusi oppilas ja viranhaltijoiden tunnit täyteen. Vuonna 2025 viulunsoittoon oli paljon hakijoita, mutta yksilöopetuksen paikkoja vapautui vain muutama. Siksi uutuuksena perustettiin kaksi viuluvalmennusryhmää. Näin saatiin sekä kaikki innostuneet mahtumaan mukaan, että hiukan enemmän lukukausimaksutuloja ilman lisäkustannuksia, sillä valmennustunnit pystyttiin sisällyttämään viulunsoitonopettajan opetustuntimäärään. Uutuutena tarjottu Lasten bändikerho Ve-karabändi toteutui syyskaudella menestyksekkäästi. Mukana oli innostuneita ja sitoutuneita osallistujia. Musiikkileikkikouluryhmät yksityisessä päiväkodissa jatkuivat suunnitellusti. Lisäksi piikkiöläisille perhepäivähoitolapsille järjestettiin tilauksesta oma musiikkileikkikoulukurssi.

Musiikkiopisto oli mukana Paimio 700 -juhlavuoden tapahtumissa yhteistyössä koko opiston kanssa osallistuen Paimion messuihin, Tapahtumien yöhön sekä Eläköön elämä ja Paimio -konserttiin. Yhteistyö kirjaston kanssa jatkui suunnitellusti. Kirjastossa soi! -konsertisarja toteutui sekä kevät- että syyskaudella. Musiikkiopisto osallistui myös kirjaston järjestämään lasten itsenäisyyspäiväjuhlaan. Lisäksi musiikkiopiston oppilaita esiintyi Paimion kaupungin ansiomerkkijuhlassa ja itsenäisyyspäiväjuhlassa. Musiikkiopiston opettajat toteuttivat koululaiskonserttien sarjan kaikissa neljässä paimiolaisessa alakoulussa kevätkauden lopussa.

Kulttuurikasvatussuunnitelmaan osallistuminen toteutui suunnitellusti. Kaikille 1.-luokkalaisille järjestettiin soitinkokeilupajat ja kaikille 9.-luokkalaisille järjestettiin rytmikapajat, joihin osallistuivat myös erityisryhmät. Pajoista saatiin sekä todella myönteistä palautetta että uusia oppilaita musiikkiopiston yksilöopetukseen ja kuoroihin. Suomen harrastamisen mallin toteuttamiseen musiikkiopisto osallistui suunnitellusti järjestämällä kahdella alakoululla musiikkikerhon (PaHaMa-Musapaja ja PaHaMa-Bändikerho). Kesämuusikon osalta musiikkiopisto teki yhteistyötä kulttuuripalveluiden kanssa järjestämällä kesämuusikolle harjoitustilat sekä konsultaatiota ohjelmiston valinnan ja käytännön järjestelyjen suhteen.

Musiikkiopiston pianot (11 kpl) viritettiin 4 kertaa vuoden aikana. Lisäksi musiikkiopiston kustannuspaikalta viritettiin Paimiosalin flyygeli 1 kerran.

Musiikkiteknologisen yhteistyön selvittäminen Varsinais-Suomen kansanopiston kanssa lykkäntyi VSKO:n rehtori- ja opettajamuutosten takia. Varhaisiän musiikkikasvatukseen kehittämiseen ei ollut resursseja, eli käytännössä muskariopettajan tuntimäärä oli jo täynnä eikä apulaisrehtorilla ollut tähän aikaa ja energiaa.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	210		210	246	36	117,0 %	227	8,3 %
Toimintakulut	- 955		- 955	- 971	- 16	101,7 %	- 932	4,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 745		- 745	- 725	20	97,4 %	- 705	2,8 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 745		- 745	- 725	20	97,4 %	- 705	2,8 %
(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	207		207	241	34	116,5 %	223	8,2 %
Toimintakulut	- 756		- 756	- 775	- 20	102,6 %	- 736	5,3 %
Toimintakate/ jäämä	- 549		- 549	- 534	14	97,4 %	- 513	4,1 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 549		- 549	- 534	14	97,4 %	- 513	4,1 %
(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	3		3	5	2	150,6 %	4	9,5 %
Toimintakulut	- 199		- 199	- 196	4	98,2 %	- 196	-0,3 %
Toimintakate/ jäämä	- 196		- 196	- 191	5	97,4 %	- 192	-0,5 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 196		- 196	- 191	5	97,4 %	- 192	-0,5 %

Poikkeamat: Toimintatuottoja kertyi budjetoitua enemmän kurssilaisten määrän kasvun ansiosta kansalaisopiston kursseilla. Toimintakulut puolestaan ylittivät ennakkoinnin, koska sivistysosastolle palkatun markkinointiasistentin palkkakulut kohdennettiin kansalaisopiston kustannuspaikalle.

Tulosalue **Vapaa-aikapalvelut**
Vastuhenkilö Vapaa-aikapalveluiden päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalveluiden (liikunta- ja nuorisopalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta kaikille avointa vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista.

Liikuntalain 5 § mukaan yleisten edellytysten luominen paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi kunnan tulee tukea kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Nuorisolain 8 § mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain 1 § mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 14 vakituisella ja kolmella määräaikaisella työntekijällä ja yhdellä tuntityöntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikuntasuunnittelija, vuoden 2024 alusta aloittanut 50% soveltavan liikunnan ohjaaja sekä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, jonka työkuvasta on 80% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lisäksi Paimion kaupungin uimahalli Solinassa on viisi vakituista työntekijää.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kaupungissa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ja -tilojen vuorojen jakamisesta paikallisille yhdistyksille ja vuokraamisesta yksityisille, yrityksille ja ulkopaikkakuntalaisille yhdistyksille. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resursien puitteissa yhteistyössä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain monipuolisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa. Ohjattua toimintaa järjestetään myös muun muassa Paltanpuiston palvelukeskuksessa, Iskun talolla, koulujen liikuntasaleissa sekä ulkoliikuntapaikoilla ja kesäisin kerrostalojen pihilla. Paimion liikuntapalvelut on mukana myös Ikäinstituutin koordinoimassa Voimaa vanhuuteen -ohjelmassa. Toiminta edistää vielä kotona itsenäisesti pärjäävien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) liikkumiskykyä, osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä terveysliikunnan avulla. Lisäksi liikuntapalvelut päivittää ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta.

Paimio on mukana Rajattomasti Liikuntaa -kumppanuusverkostossa, jotka toimivat Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Kumppanuusverkostotyön tavoitteena on liikuntapalvelujen parantaminen ja yhtenäistäminen, sekä paremmat edellytykset aktivoida ihmisiä liikkumaan. Yhteisenä tahtotilana on edistää yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta.

Liikuntaneuvonnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen on nostettu esiin hallitusohjelmassa. Liikuntaneuvonta on kunnan palvelua, jolla voidaan ehkäistä kansansairautta sekä lisätä hyvinvointia ja työ- sekä toimintakykyä. Nykytilanteessa liikuntapalveluiden resurssit eivät riitä laa-

dukkaaseen liikuntaneuvonnan toteuttamiseen. Suomi Liikkeelle-valtionavustuksella (7500€) ja kahden kunnan yhteistyöllä liikuntaneuvontaa voitiin kaupungissamme uudelleen käynnistää; avustuksen käyttöaika oli toimintavuosi 2025 omavastuuosuuden ollessa 40%.

PaHaMa (Paimion Harrastamisen Malli) -hankkeen tavoitteena on tukea paimiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Paimion kaupunki sai myös viidenteen hankekauteen avustusta aluehallintovirastosta ja tavoitteena on PaHaMa-toiminnan edelleen kehittäminen. Hankkeessa jatkaa osa-aikainen ja määräaikainen hanketyöntekijä heinäkuun 2026 loppuun.

Paimion uimahalli Solina avattiin peruskorjausremontin myötä alkuvuonna 2024. 50-vuotta täyttävä uimahalli ja samoissa tiloissa toimiva kuntosali Kolina tarjoavat monipuolista, eri ikäryhmiä liikkuttavaa toimintaa viikon jokaisena päivänä. Uimahallissa työskentelee vakituisesti neljä vesiliikunnanohjaajaa ja yksi uinninvalvoja. Henkilökunta ohjaa mm. vesijumppia, vastaa alakoulujen uinninopetuksesta, järjestää avoimia uimakouluja ja kuntosalin ABC-kursseja sekä muita monipuolisia liikumaan innostavia tapahtumia. Liikkumaan aktivoimista ja omatoimista liikkumista tuetaan myöntämällä 65+ seniorikortteja, BMI-kortteja henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, Houkutin-kortteja eri tukea saaville kaupunkilaisille sekä uintikortteja paimiolaisille esikoululaisille ja ykkösluokkalaisille.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalla erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja vastaava pajaohjaajaa työparinaana osa-aikainen ja määräaikainen ohjaaja sekä tuntityöntekijä mopotallilla.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestävät lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä, retkiä ja erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen paimiolaista nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta. Mopotallitoiminta käynnistyi Nuorisotalo Tillintuvan piha-alueella kevään 2022 aikana, ja talli on avoinna pääsääntöisesti nuorisotalon aukioloaikoina kolmesti viikossa.

Koulunuorisotyö-hanke "Nuorisotyötä kaikille!" sai Lounais-Suomen aluehallintovirastolta (AVI) hankeavustusta ja hanke käynnistyi maaliskuussa 2023. Hankkeen päätavoitteena on nuorten kasvun, kehityksen ja yksilöllisyyden tukeminen sekä nuorten sosiaalinen vahvistaminen alakouluissa, yläkoulussa ja lukiossa. Hankkeen tavoitteena on oppilaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääminen. Hanke sai uutta AVI-avustusta ajalle 1.12.2025 - 30.11.2026.

Paimion nuorisovaltuusto (PaiNuva) on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin nuoria kaupunkilaisia koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan heitä koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin hyvinvointi-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa. PaiNuva on toiminut Paimion kaupungissa 20 vuotta.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 15-28-vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätöistä, välkkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaisstahojen kanssa, kohdennetusta työstä maahanmuuttajanuorten kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. NuortenTuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi

kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, kierrätyksestä, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. NuortenTuvan nuoret ovat pajalla pääsääntöisesti työkokeilussa tai koulutus sopimuksilla. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Nuorten pajatoiminta on myös mukana Työpajatoiminnan opinnollistaminen- hankkeessa. Etsivään nuorisotyöhön ja pajatoimintaan saadaan vuosittain AVI:lta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on tehnyt sopimuksen kuntien välisestä yhteistyöstä Varsinais-Suomen alueen nuorisotyön kehittämiseksi. Yhteistyö tavoitteena on vahvistaa nuorisotyön ammatillisuutta alueellisesti ja sen avulla parantaa nuorten elinoloja. Hanke on osa kuntien välistä yhteistyötä, jonka hanketyöntekijän ja projektikoordinaattorin palkkauksen AVI ja kunnat maksusuudellaan rahoittavat.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, mopotalilla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa, lukiossa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja Vistan yhtenäiskoulussa.

Paimion kaupungin HYTE-palveluita järjestää hyvinvointiohjaaja (100%) ja liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori 80% työpanoksellaan. Hyvinvointiohjaaja organisoii ja ohjaa ikääntyneille suunnattua Ystäväpiiri-toimintaa, koordinoi vapaaehtoistoimijoita ja järjestää ikääntyneille virkistystoimintaa. Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. HYTE-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet.

Hyviä HYTE-työn toimintamalleja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitetut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä HYTE-tuet eri yhdistyksille. Aktiivista arkea lisäävät mm. ikääntyneille suunnattu Ystäväpiiri-toiminta, seniorikahvila, vapaaehtoistoiminta, omaishoitajien vertaistukiryhmä sekä aktiivinen järjestöyhteistyö. Kaatumisten ja lonkkamurtumien ehkäisemiseksi HYTE-palvelut jakavat liukusteitä yli 65-vuotiaille paimiolaisille. HYTE-palvelut ovat mukana yhteistyössä kulttuurin ja järjestöjen kanssa tuottamassa myös Kulttuurikammari -ryhmää.

Paimion vanhus- ja vammaisneuvostot ovat lakisääteisiä toimielimiä. Vanhusneuvoston sihteerinä toimii hyvinvointiohjaaja ja vammaisneuvoston sihteerinä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa, suunniteluissa ja palveluissa sekä edistää kohderyhmän kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia kaupungin päätöksenteossa sekä edistää yhdenvertaisuutta, esteettömyyttä sekä saavutettavuutta.

Resurssimuutokset

Paimion kaupungin strategiaan on kirjattu vuodelle 2023 osallistuva budjetoinnin käyttöönotto. **Asukasbudjetointi** (AsBu) lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Joka toinen vuosi järjestettävä asukasbudjetointi on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja sen osuus oli vuonna 2025 20 000 euroa, joista 10 000 euroa kirjattiin HYTE-palveluiden kustannuspaikalle ja loput lisäsäästötoimenpiteiden vuoksi Unto Vainioin perintörahoista. AsBu-ra-

hoilla toteuttin mm. ohjattua kuntosalitoimintaa Kolinassa ja hankittiin Hippocampe.

Hyvinvointiohjaaja ja hänen toimintonsa (Ystäväpiiri, seniorikahvila jne.) siirtyivät 1.9 lähtien Pal-
tantie 5:een "**HyvänOlonPysäkillle**".

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toiminnan jatkuessa peruskorjausremontin jälkeen uima-
hallin kustannuspaikan liiketoiminnan kokonaistuotot ovat reilu 240 000€. Viiden vakituisen työnte-
kijän voimin palvelutaso voidaan pitää entisellään ja tuottaa monipuolista ja laadukasta palvelutar-
jontaa. Tällä resurssilla ja laajoilla aukioloajoilla ei kuitenkaan voida laajentaa palvelutarjontaa kun-
tosali Kolinan puolella. Uimahalli juhlii 50-vuotista taivaltaan toukokuussa 2025, johon saatiin 1500
euron kertaluonteinen määräraha.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä **Ankkalammen maauimalan** uinti- ja saunavuorot muuttuivat
tammikuun 2025 alussa maksullisiksi. Tämä toi lisätuloja kaupungille reilu 13 000 euroa toiminta-
vuoden aikana.

Paimion kaupunki sai aluehallintovirastolta **PaHaMa-hankkeen** viidenteen kauteen avustusta 80
000 euroa, omavastuuosuuden ollessa 30%. PaHaMa-hanke nostettiin hyvinvointilautakunnan ta-
lousarviokokouksessa takaisin talousarvioon, ja kuudennen hankekauden (syksy26-kevät27) oma-
vastuuosuus on 25%.

AVI vaatii **NuortenTuvan** pajaohjaajalle työparia, mutta ei avusta kuin yhden pajaohjaajan palkka-
kustannuksia. Työparina toimi määräaikainen ja osaaikainen (12h/viikko) ohjaaja. NuortenTuvan pa-
jatoiminta on saanut virheellisesti liikaa maksettua Aluehallintoviraston avustusta (7.5.2022) 30 000
euroa, joka tuli kokonaan palauttaa aluehallintovirastolle ilman korkomaksuja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Suorite	TP2023	TP2024	TA2025	TP2025
HYTE-palvelut				
Ryhmät/osallistujaa		137	150	192
Tapahtumat/osallistujaa		5 738	800	3 073
HYTE-järjestöjen tukeminen/euro/as (netto)		0,73	0,73	3,39
Paltanpuiston kuntosalikortit			50	31
Liikuntapalvelut				
Liikuntaryhmät/osallistujaa	8 676	8 524	1 400	10 489
Tapahtumat/osallistujaa	4 053	3 759	1 700	3 508
Harrastamisen Suomen malli /osallistujaa	638	688	450	693
Uimahallin kävijämäärä	13 060	85 594	90 000	86 955
Kortit uimahalliin	152	653	300	699
Liikuntavälineiden lainamäärä	195	182	300	115
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,07	4,18	4,17	4,16
Liikuntapalvelut €/as (netto)	81,7	69,9	95,2	89,2
Nuorisopalvelut				
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 000	6 014	7 000	6 180
Kesäleirit ja retket	387	382	444	306
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	37	42	41	44
Pajatoiminta/osallistujaa	12	18	17	16
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	1	1	1	0,51
Nuorisopalvelut €/as (netto)	32,3	35	34,4	40,3

Vapaa-aikapalvelut saavuttivat asetetut tavoitteet hyvin.

Hyvinvointilautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Liikuntapalvelut pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan siten, että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin ja edistetään yhteiskuntaa, jossa yksilön on helppo tehdä päätöksiä liikunnallisen elämäntavan puolesta. Nuorisopalveluissa lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta. Tavoitteena on myös saada kuntalaisten ääni paremmin kuuluville ja hyödyntää sitä asiantuntijuutta, mitä kuntalaisissa on sekä vähentää eriarvoisuutta. Asukasbudjetointi lisää kuntalaisten mahdollisuutta vaikuttaa asuinympäristönsä viihtyvyyteen. Tärkeää on myös juurruttaa hyväksi todettuja hyte-käytäntöjä kaupungin palveluihin.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina oli kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen monipuolisten tapahtumien ja liikkumismahdollisuuksista viestinnän avulla. Liikuntapalvelut aktivoivat kuntalaisia ja kaupungin työntekijöitä mm. kävely-, pyöräily- ja talviliikuntakampanjoihin osallistumisella sekä kannustettiin osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja eri lajien

kaupungin mestaruuskilpailuihin. Lomaviikoilla on ollut aktiivista toimintaa tarjolla lapsille, nuorille ja koko perheille, mm. uima- ja jäähallissa, liikuntasaleissa, kentillä ja hiihtoputkessa. Tavoitteena oli myös jatkaa liikkumaan innostavien liikuntapaikkojen ja olosuhteiden kehittämistä ja ylläpidon kordinointia yhdessä kaupungin teknisten palveluiden kanssa. Liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödynnettiin, jotta saadaan kaupungin sisä- ja ulkoliikuntapaikat laajoja kohderyhmiä palveleviksi esteettömyysasiat huomioiden. Liikuntapalvelut on ollut yhdessä Seuraparlamentin edustajistosta kootun hallityöryhmän kanssa vahvasti mukana suunnittelemassa uuden **sisäliikuntahallin** välineistöä, käyttöperiaatteita ja hallin käyttöönottoa. Sisäliikuntahalli otettiin käyttöön lokakuun alussa ja hallin viralliset avajaiset pidettiin 17.11.2025. Lisäksi marraskuun alussa otettiin käyttöön Kriivarin koulun peruskorjausremontissa täysin uusittu koulun liikuntasali. Seuraparlamentin kaksivuotiskausi 2024-2025 tuli päätökseensä ja vuoden lopussa järjestettiin Seurafoorumi, jossa valittiin edustajat seuraavalla kaksivuotiskaudelle. Kauden 2024–2025 seuraparlamentti on ollut yhteistyön, kehittämisen ja uusien käytäntöjen aikaa – yhdessä olemme edistäneet paimiolaisten liikkumista ja vahvistaneet yhteisöllisyyttä.

Vakituisen **soveltavan liikunnan ohjaajan** jäädessä 1.9.2025 lähtien opintovapaalle saatiin sijaisuus täyttää toimintavuoden loppuun asti. Keväälle 2026 sijaisuutta ei saatu täyttää, joten valmisteluja toimintojen jatkumiseksi olemassaolevin resurssein valmisteltiin loppuvuonna 2025.

PaHaMa-hanke tarkoituksena on tarjota mahdollisimman monelle lapselle ja nuorelle mielekäs ja maksuton harrastus koulupäivän yhteyteen. PaHaMa-hankkeessa on uutena toimintona mahdollisuus tehdä myös harrastuskokeiluja, jotka ovat suunnattu pääsääntöisesti yläkouluikäisille. PaHaMa-toiminnassa oli mukana toimintavuonna yhteensä miltei 700 lasta ja nuorta.

Liikuntaneuvonta-hanke LiPaKe Peimari 2.0 valmisteltiin loppuvuonna 2024 ja se käynnistettiin helmikuussa 2025, kun se sai 7500 euron avustuksen Aluehallintovirastolta. Hankkeen tavoitteena on edistää paimiolaisten ja sauvolaisten kuntalaisten hyvinvointia ja lisätä liikettä arjessa sekä edistää liikunnallista elämäntapaa. Lisäksi hankkeen tavoitteena on käynnistää prosessinomainen liikuntaneuvonta liian vähän liikkuville työikäisille sekä tehostaa yhteistyötä Varhan elintapaneuvojan kanssa ja juurruttaa liikuntaneuvonta pysyväksi toimintamalliksi liikuntapalveluiden perustehtävää sekä saada rakennettua toimiva palvelupolku liikuntaneuvonnasta liikuntapalveluiden, järjestöjen ja Paimion opiston liikkumisryhmiin sekä omatoimiliikkujaksi. Hanke tavoitti 20 asiakasta, liikuntaneuvonnan vertaisryhmissä 10 henkilöä sekä avoimissa tapahtumissa 128 osallistujaa.

Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan toinen täysi toimintavuosi peruskorjausremontin jälkeen sujui vauhdikkaasti uimahallin 50-vuotisjuhlia juhlien 12.4.2025. Kävijöitä Solinassa ja Kolinassa oli vuoden aikana huikeat 86 955. Tavoitteena oli edelleen jatkaa ja kehittää monipuolisia ryhmäohjaustoimintoja ja erilaisia tapahtumia sekä allastiloissa että kuntosalilla. Lauantaiaamupäivisin järjestettiin lasten uimakouluja ja sunnuntaiaamuisin ostopalveluna vauvauinteja. Arkipäivisin uimahallin vesiliikunnanohjaajat toteuttivat vesijumppia ja alakoululaisten uinninopetuksia siten, että jokainen luokka kävi uinninopetuksessa kuusi kertaa lukuvuoden aikana. Esikoululaisten, yläkoululaisten ja lukion uinninopetuksia koordinoivat kyseisten ryhmien ohjaajat ja liikunnanopettajat. Kuntosali Kolinassa jatkettiin yhtenä aamupäivänä kaupungin omien sekä eläkeläisjärjestöjen ohjattuja ja osin myös omatoimisia kuntosaliryhmiä. Tavoitteena on turvata resurssit seuraavillekin vuosikymmenille.

Ankkalammen saunan talviuimamahdollisuutta kehitettiin alkuvuonna 2025 kunnalle hyödyllisempään suuntaan, ja samalla sauna otettiin käyttöön uusilla käytännöillä. Avoimia maksullisia sauna-aikoja lisättiin aiemmasta 7 tunnista 27 tuntiin viikossa. Maanantai- ja keskiviikkoillat varattiin järjestöjen käyttöön, ja myös nämä vuorot muuttuivat maksullisiksi.

Nuorisopalveluissa toiminnalliset tavoitteet yhteistyön lisäämiseksi koulupalveluiden, seurakunnan, poliisin ja eri järjestöjen kanssa toteutuivat hyvin. Yhdessä seurakunnan kanssa järjestettävä lukion välkäkahvila kerran viikossa on saavuttanut toimintavuonna yhteensä 2395 kävijää, ja mopotallissa kesän aikana oli 305 kävijää. **Koulunuorisotyö-hanke** on löytänyt paikkansa kouluympäristössä:

ennaltaehkäisevää toiminta, jossa tuetaan nuorta yksilöllisesti eri työmuotojen avulla, mm. välkkäkahvilat, yksilötapaamiset, teemapäivät. **NuortenTuvalla** tarjottiin myös kaikille avointa toimintaa perjantai-iltaisina, ukrainalaisille nuorille säännöllistä ryhmätoimintaa ja yksilöohjausta sekä taidepajaa 15-28-vuotiaille nuorille. Yhteistyötä lisättiin myös eri tahojen (TE-palvelut, KELA, Varha jne) kanssa perustamalla nuorten työllistämistä edistävää monialaisen tuen yhteispalvelupiste "Nuorten Palvelupiste", jossa tarjotaan alle 30-vuotiaille nuorille monialaista neuvontaa, ohjausta ja palveluita, joiden tarkoituksena on edistää nuorten opiskelumahdollisuuksia, työllistymistä, toimintavalmiuksia ja hyvinvointia. **NuVa** juhli toimintavuotena 20-vuotis synttäreitään Tillintuvalla. Lisäksi NuVa lisäsi näkyvyyttä tilaamalla erilaisia markkinointimateriaaleja ja osallistumalla lukuisiin eri tapahtumiin eri toimijoiden kanssa.

HYTE-palveluiden ja terveyden edistämisen merkitys on korostunut sote-uudistuksen jälkeen. HYTE -toiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten osallisuutta ja aktiivisuutta, seurata hyvinvoinnin tilaa sekä edistää toimenpiteitä, jotka parantavat väestön hyvinvointia. Työtä tehdään laajasti eri hallinnonalojen yhteistyönä, ja keskeisiä kehittämiskohteita ovat yhteistyön vahvistaminen, palveluiden kehittäminen ja kuntalaisten parempi tiedottaminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopiste siirtyy yhä vahvemmin ennakoiiviin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin, mikä on myös sote-uudistuksen keskeinen tavoite. Tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä vastata tunnistettuihin hyvinvointihaasteisiin. Toiminnan tavoitteena oli vahvistaa vapaaehtoistoimintaa ja houkuttaa uusia vapaaehtoisia eri käyttäjäryhmien tueksi eri toimintoihin. Näitä tavoitteita edistettiin kehittämällä 2025 kouluvaari- ja mummo -toimintaa, joka käynnistettiin yhteistyössä Kriivarin koulun kanssa.

Mielenhyvinvoinnin edistämiseksi pilotoitiin Nuori Mieli urheilussa -toimintamalli urheiluseurojen käyttöön. Lasten ja nuorten kanssa toimivia koulutettiin väkivallan ehkäisyyn Barnahus- ja Hei mul ois yksi juttu -koulutuksilla. Lisäksi järjestettiin toimintaa eri valtakunnallisilla teemaviikoilla yhteistyössä eri järjestöjen ja tahojen kanssa. Kuntalaisille järjestettiin myös matalankynnyksen hyvinvointitapahtumia, kuten K65-discoja, iltapäivätansseja sekä kehitysvammaisten disco. Osallisuutta edistettiin lisäksi asukasbudjetin avulla, joka tarjosi kuntalaisille mahdollisuuden vaikuttaa lähiympäristöönsä ja palveluihin.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa koulutautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön valtionosuusrahoitusta, ja vuodelle 2024 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Lautakunta tukee sen talousarvion kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa liikunta-, nuoriso- ja HYTE-toimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta-, nuoriso- ja HYTE-järjestöjä on vuosittain noin 23-26. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvion on varattu yhteensä 8 000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppyalueen kunnossapitoa varten ja HYTE-tuista 30 000 euroa MLL:n tukemiseen.

Nuorisopalveluiden jakamatta jäänyt tuki (6140€) käytettiin **Liikunnan Iloa maastopyöräilystä- Leaderhankkeen** omavastuusuuteen.

Uuden **sisäliikuntahallin irtaimistoon** esitetty 70 000 euron investointiraha käytettiin liikuntavälineisiin ja kalusteisiin, jotka palvelevat kaikkia hallin käyttäjiä, niin koululiikuntaa kuten yhdistysten omia harjoituksia sekä hallilla toteutettavia turnaus- ja ottelutapahtumia.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	450		450	550	100	122,2 %	550	0,0 %
Toimintakulut	- 2 087		- 2 087	- 2 137	- 50	102,4 %	- 2 041	4,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 637		- 1 637	- 1 587	50	97,0 %	- 1 491	6,5 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6		- 6	- 20	- 14	345,5 %	- 10	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 643		- 1 643	- 1 608	35	97,9 %	- 1 501	7,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot	450		450	491	41	109,0 %	487	0,8 %
Toimintakulut	- 1 127		- 1 127	- 1 178	- 51	104,5 %	- 1 076	9,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 677		- 677	- 687	- 10	101,5 %	- 589	16,7 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6		- 6	- 20	- 14	345,5 %	- 10	100,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 683		- 683	- 708	- 25	103,7 %	- 599	18,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2024	Tot 2025 /Tot 2024 muutos%
Toimintatuotot				59	59		63	-6,0 %
Toimintakulut	- 960		- 960	- 959	1	99,9 %	- 965	-0,6 %
Toimintakate/ jäämä	- 960		- 960	- 900	60	93,8 %	- 902	-0,2 %
Poistot ja arvonalennukset								
Tilikauden yli-/alijäämä	- 960		- 960	- 900	60	93,8 %	- 902	-0,2 %

Poikkeamat:

Remontoidun Uimahalli Solinan ja kuntosali Kolinan arvioidut tulot vuodelle 2025 olivat 220 000€, mutta tulot ylittyivät vajaalla 20 000 eurolla.

Hyvinvointilautakunnan päätöksellä Ankkalammen maauimalan uinti- ja saunavuorot muuttuivat tammikuun 2025 alussa maksullisiksi. Tämä toi lisätuloja liikuntapalveluille yhteensä 13 356 euroa.

NuortenTuvan pajatoiminta on saanut virheellisesti liikaa maksettua Aluehallintoviraston avustusta (7.5.2022) 30 000 euroa, joka tuli kokonaan palauttaa aluehallintovirastolle ilman korkomaksuja tänä toimintakautena.

